

A KAPCSOLATTEREMTÉS ÉS AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS JEGYÉBEN

**Dr. Benedek Andrást, a Magyar Pedagógiai Társaság,
és Horváth Pétert, a Nemzeti Pedagógus Kar elnökét
kérdelte Takács Géza, a szerkesztőség képviselőjében**

**A két szervezet kapcsolatáról, működéséről
és a közoktatás aktuális ügyeiről**

LÁTÓSZÖG

– Ismerték-e Önök korábban egymást személyesen? Tárgyaltak-e már egymással szervezeteik vezetőiként?

B. A. – Nem, ez év nyarán találkoztunk először mint a két szervezet választott vezetői, hogy az együttműködésről, a pedagógusokat foglalkoztató szakmai kérdésekről beszéljünk. Kölcsönösen felvetődött, hogy a két szervezet eltérő státusza, szakmai háttere és alapfeladatai ellenére a nevelés-oktatás ügyét érintő kérdésekben lehet és kell is kapcsolatot kialakítani.

H. P. – Korábban személyesen nem ismerem Elnök urat, de természetesen a vezetőképzésben végzett munkáját nagyra tartom, és a Magyar Pedagógiai Társaság tevékenységét is fontosnak gondolom. Megválasztásom után egyszer szót váltottunk a két szervezet együttműködésének lehetőségeiről.

– Kezdjük a nehezevel. A nagy hagyományú Pedagógiai Társaság nem érzi-e úgy, hogy a Kar megalakulásával elveszítheti a mozgásterét, hiszen, ha ebbe a gigantikus közösségbe minden pedagógus be van vonva, s egy erős, sokágú szakmai szervezetháló születik, hol lesz a tere a Társaságnak?

B. A. – A kérdés elején már ott a válasz lényeges eleme: a 125. évfordulójára összetett szakmai programmal készülő, valóban nagy múltú, de tegyük hozzá, jelenleg is a legnagyobb tagsággal rendelkező szakmai társaságnak, éppen a hagyományai alapján, hosszabb távra kell előre tekintenie. Törvényt tisztelőként el kell fogadnunk, hogy az említett szervezetháló a pedagógusok esetében összetettebbé vált, s az önkéntes szakmai szerveződések mellett létrejött egy olyan szervezeti forma, mely – bár még nem tudható, hogy mennyire erős a szakmai érdekek érvényesítésében –, de a dönté-

sek előkészítésében, a vélemények kialakításában a szabályozás új normarendszere szerint érdemi szereppel is bírhat. A magyar Pedagógiai Társaság, mely a kezdetekben évtizedeken át zártabb tudományos testületként működött, sajátos fejlődésének eredményeként olyan önkéntes, a pedagógus hivatást szakmailag reprezentáló közösséggé vált, melyben az aktív és már (életkoruk miatt) inaktív kollégák, a köznevelési rendszer minden szakmai területén tevékenykedő és összetett intézményrendszeréhez kapcsolódó, sőt a nevelésügynek a köznevelésen túli területekre (pl. gyermekvédelem, mozgalmak, felnőttképzés, gyermekművelődés, újabban a kórházpedagógia) is tekintő pedagógusok számára kínál differenciált szakmai, tudományos aktivitást. Ily módon, bár az önkéntesség elve szerint tagságunk száma valóban szerényebb, mint a Karé, de az elkötelezettség és a tényleges aktivitás miatt e kiemelkedő jelentőségű hivatás teljes populációját – aktív és nyugdíjas pedagógusokat – képviseli a Társaság, s ez úgy vélem, egyáltalán nem lebecsülendő tény a jövőre nézve.

– Ugyanennek a kérdésnek a másik fele: milyen esélyei vannak egy automatikus tagsággal működő, államilag instruált szervezetnek egy történelem tépázta, de mégis erős gyökerekkel rendelkező szervezettel szemben? Helyes-e a kifejezés, hogy szemben, s ha nem szemben, azért mégiscsak elkerülhetetlen a vetélkedés, hiszen a tér, a tét és a szereplők ugyanazok?

H. P. – Mindig is azt nyilatkoztam, mert így is gondolom, hogy az NPK nem akar szem-

be helyezkedni senkivel sem, hanem a törvény által biztosított jogait szeretné úgy gyakorolni, hogy az oktatás és nevelés hatékonyabb környezetben valósulhasson meg. A Kar elsősorban a gyakorlati tapasztalatokat szeretné közvetíteni a döntéshozók, az ágazat irányítói felé. Feladata, hogy megvédje a pedagógiai értékeket, emelje a pedagógusok társadalmi megbecsültségét, javaslatokat tegyen az oktatási, nevelési munkánkat befolyásoló tényezőkkel kapcsolatban.

a Kar elsősorban a gyakorlati tapasztalatokat szeretné közvetíteni a döntéshozók, az ágazat irányítói felé. Feladata, hogy megvédje a pedagógiai értékeket, emelje a pedagógusok társadalmi megbecsültségét, javaslatokat tegyen az oktatási, nevelési munkánkat befolyásoló tényezőkkel kapcsolatban

B. A. – Már első, ismerkedő beszélgetésünk hangulatát felidézve, mondhatom, nem a konfrontáció szándéka vezérel minket. A jövő adhat választ arra, hogy milyen módon alakulhat ki va-

lóban érdemi együttműködés. A történelem ugyanakkor már választ adott arra, hogy a tiltás és a tevékenység szüneteltetése csupán időlegesen képes azt a szakmai, sőt emberi igényt háttérbe szorítani, hogy egy ilyen összetett és jelentős társadalmi hatást gyakorló hivatás, mint a pedagógusoké, képes egy szervezet, szakmai önszerveződés kereteiben foglalkozni azokkal a kérdésekkel, melyek e szakma számára különösen időszerűek. Éppen az MPT erős gyökerei készítettek arra minket, hogy ne a bezárkózás irányába forduljunk, hanem kezdeményezzünk, ami nyilvánvalóan szakmai programokat, aktív szakmai közéletet feltételez. Ami a szereplőket illeti – s egy, a pedagógiai optimizmust szemléltető gondolattal folytatom –, nem csupán a pedagógus hivatás esetében igaz, hogy az életben nagyon sok szerepet egy időben vállalnak fel a társadalom tagjai. Ez okozhat persze konfliktusokat, szerepvárat is,

de reális esélye van annak is, hogy ezek a szerepek képesek egymáshoz illeszkedni, sőt javíthatják a közéleti aktivitás mértékét és minőségét, amire igencsak nagy szükség van.

– *A Magyar Pedagógiai Társaság aktív tagsága leginkább a neveléstudományok művelői közül kerül ki. A Karnak pedig a gyakorló pedagógusok a tagjai.*

Nem nő-e ezzel még tovább a tudomány és a gyakorlat közötti távolság, vagy éppen szakadék?

B. A. – Talán a Társaság első évtizedeire ez inkább jellemző volt, de ne feledjük, a Millennium idején e keretekben jelent meg először a neveléstudomány markáns akadémiai reprezentációja. Ugyanakkor a kezdetektől fogva a hazai neveléstudományi gondolkodás komplex volt, s a gyakorlathoz, a pedagógiai kísérletekhez szervesen kötődött. Az elmúlt negyedszázadban, mint ahogy a világ fejlett országaiban mindenütt, az oktatási rendszer, a nevelés társadalmi jelentősége, a tanulás életen át tartó tevékenységgé válása a pedagógia gyakorlatát, annak fejlesztését előtérbe állította. Bár e nemzetközi tendenciákhoz kicsit lassan és sajátos szabályozási lépésekkel próbálunk felzárkózni, az MPT esetében a pedagógus hivatás mindkét oldalának képviselői jelen vannak a társaság programjaiban. Kétségtelen, hogy a neveléstudomány terén, főleg a felsőoktatási színtéren tevékenykedőknek az aránya tagjaink között jelentős, de a köznevelési intézményekben a legközvetlenebb pedagógiai gyakorlatban tevékenykedők száma és aránya is olyan mértékű, hogy éppen a szakadék áthidalásának lehetőségét hordozza a párbeszéd, a közös gondolkodás.

H. P. – Egyáltalán nem értek egyet ezzel, a tudomány a maga eszközeivel a gyakorlatot segíti, a mindennapi tapasztalatot pedig vissza kell jelezni.

– *Az egyik szervezet már matuzsálemi korban, a másik még tulajdonképpen alakulás közben. A Társaság közhasznú civil szakmai szervezet, névleges tagsága kétezer, az aktív tag ennél jóval kevesebb; a Kar önkormányzattal rendelkező köztestület, szakmai feladatokkal, a 2011-es oktatási törvény hívta életre, automatikusan tagjai a pedagógusok, több mint száz-ezer közalkalmazott, de például a 352 megyei küldötti hely egy jelentős*

az MPT erős gyökerei készítetnek arra minket, hogy ne a bezárkózás irányába forduljunk, hanem kezdeményezzünk, ami nyilvánvalóan szakmai programokat, aktív szakmai közéletet feltételez

része (50) jelölt hiányában betöltetlen maradt, ez nem mutat erős aktivitásra. Az alapításának 125. évfordulóját ünneplő Társaság Szakmai Kollégiuma kiváló előadásokkal tűzdelt ülést tartott, de a meghívottaknak talán a harmada volt jelen, és ez meglepett. Az ülésen fiatal tanárjelölteket sem nagyon láttam, valamiért nem tudták, hogy aznap az igazi pedagógiai előadásokat ott hallhatják, hogy oda kellett volna bekezdkezniük.

A Kar első szakmai lépéseiről a honlap csak közvetve adott hírt, egy mellékelt újságcikken keresztül, nem tudhatjuk meg tehát pontosan, mi volt a javaslat a Karnak, ugyanakkor ennek az online oldalon mindössze hetvenöt olyan olvasója akadt, aki a hírt fontosnak, megosztandónak ítélte.

Hogy állnak az Önök szervezetei valójában, milyen aktivitást látnak, mi állhat a pedagógusok szakmai-közéleti tartózkodása mögött? Milyen szervezet az álmod, hogyan gondolják a természetes szervezeti célt, a dinamikus, cselekvő szakmai közösséget kialakítani?

B. A. – A civil szakmai szervezetek számára a generációs problémák valóban súlyosak, bár általános jellegükből adódóan feltehetően mélyebb társadalmi okokkal függenek össze. Nehéz, de nem reménytelen a fiatalokat megnyerni, ehhez jó programokat és a tervek formálásának a lehetőségét kell biztosítani. A diplomaszerzés és pályakezdés, majd az egzisztenciateremtés időszakában különösen nehéz a közéleti aktivitás e területein megnyerni a 40 alatti korosztályt.

Nos, érdeklődéssel várjuk, mit tud tenni e téren a Kar, de a Társaság sem kíván tétlen maradni. A tudományos to-

vábbképzésekhez kapcsolódó programok, a pedagógus életpálya innovatív elemei, az elvárt szakmai-közéleti aktivitás olyan lehetőség, melyet a programok, új szervezeti megoldások esetében folyamatosan vizsgálunk. Tény, hogy az elmúlt években nőtt a társaság taglétszáma, s az Ifjúsági Szakosztály léte is állandó készletünk számunkra.

Bár a társaság névleges tagsága kétezeröttszáz, az aktív tag ennél kevesebb, esetenként csak egy-egy akcióra, eseményre mozgósítható. Nem lebecsülendő ugyanakkor az az eleven, egymásra ható szakmai kapcsolat, mely nem csupán a különböző nemzedékeket, a felsőoktatás, kutatás professzionistáit és a gyakorlat embereit rendezi együttműködő hálózatba, de a szakmák közötti együttműködést szintén erősíti. Ebben a belső dialógusban az MPT egyedülálló.

H. P. – Az NPK életében most az egyik legfontosabb feladat a szervezet fejlesztése. Tizenhat megyében és a fővárosban megalakultak a területi elnökségek. Örömmel mondhatom, hogy a tagozatok többsége iránt is élénk érdeklődés mutatkozik. Ter-

mészetesen tudom azt is, hogy igazából akkor érhetünk el komolyabb figyelmet, esetleg várhatunk aktivitást a Kar tagságától, ha lesznek olyan eredmények, amelyek egybeesnek a többség véleményével.

A mostani tartózkodás szerintem abból adódhat – és ezzel nem szeretnék megbánni senkit sem –, hogy lényeges eredményt a pedagógustársadalomban szerve-

ződött szakmai vagy civil szervezetek, szak-szervezetek nem nagyon tudtak elérni. Kialakulhatott egy olyan nézet a pedagógusokban, hogy nem is nagyon érdemes tenni a dolgainkért, mert úgyis

az lesz, amit a politikusok akarnak. Az is igaz, hogy ilyen erős törvényi felhatalmazása eddig nem is volt egyetlen szervezetnek sem. A politika és a Kar felelőssége, hogy ebből a közönyből kimozdítsa az embereket. Remélem, hogy az volt a szándék a Kar megalkotásánál, hogy minél több véleményt ismerhessenek meg a döntéshozók. Mi biztos, hogy ezért fogunk dolgozni.

– *A Kart a kormányzat azért kezdeményezte, hogy a pedagógusoknak legyen szava az őket érintő nagy döntésekben. De nem furcsa ez a célkitűzés azok után, hogy az elmúlt években az oktatási rendszer gyökeresen átalakult, és a kormányzat a működő pedagógus szakmai szervezetekkel sem tárgyalt érdemben? Ha olyan fontos a kormányzatnak a pedagógus álláspont, egy önálló nagy szakmai szervezet, nem lett volna logikusabb fordított sorrendben, nem lett volna kézenfekvő, hogy egyeztetések éveit előzik meg a nagy átalakítást?*

H. P. – A múltat már nem tudjuk megváltoztatni. Lehet, hogy az lett volna a logikusabb, bár legtöbb esetben nem az átalakítás a probléma, hanem annak a gyakorlati mű-

remélem, hogy az volt a szándék a Kar megalkotásánál, hogy minél több véleményt ismerhessenek meg a döntéshozók

ködtetése. Ezekben az esetekben pedig a feladat az, hogy jelezzük a jogos problémákat. Az ágazat vezetőinek pedig az a felelőssége, hogy ezeket figyelembe is vegyék.

B. A. – Feltételezhetően a neveléstörténet művelői számára nagyon érdekes időszak lesz az elmúlt másfél évtized, melyről a jelenben nehéz szikár szakmai objektivitással szólni. Valószínűleg az álegyeztetések, a parttalan konzultációk senki számára nem szükségesegek, ugyanakkor jól dönteni csak akkor lehet, ha minél több tényezőt számba vesznek a döntéshozók, mivel az ismételt, korrigált döntések sorozata szakmailag, gazdaságilag nagyon tud fájni. Sajnos e vonatkozásban ellentmondásos volt ez az időszak. Az MPT a 2008. évi VII. Nevelésügyi Kongresszus után, éppen annak sajátos szakmai-közéleti „mandátumformáló” ereje által, higgadt és konstruktív álláspontot foglalt el minden olyan szakmai kérdésben – az oktatási törvények, a Nemzeti alaptanterv ezekre jó példát kínálnak –, melyek esetében valóban megkérdezték. Érdemi, bár nem minden elemében támogató vélemények készültek, melyekről természetesen lehet vitatkozni, de az tény, hogy kompetens szakmai szervezeti véleményt, érdemi érvelést tartalmaztak. A nevelés ügye generációkat átfogó, évtizedes íveken át formálódó közügy, ezért érthető, ha részünkről a sikeres és fejlődő nagy közösségek példáján is okulva a folyamatos egyeztetések mellett állunk ki.

– *A Kar a hagyományosan szabad polgári pályákat képviselő kamarákra hasonlít. Csakhogy a Kar tagjai, éppen az új törvény*

következtében, amely a Kar alapítását is elrendeli, mindannyian egy állami intézmény közalkalmazottai lettek. Akiket, ugyancsak az új törvény értelmében, hamarosan állami szakértők ezrei fognak ellenőrizni, értékelni. A Kar nem ezt a hálót szövi tovább? Az ellenőrzés, az egyenirányítás hálóját? Mit gondol erről a történetről a Társaság, melynek múltja kész példatár?

valószínűleg az álegyeztetések, a parttalan konzultációk senki számára nem szükségesegek, ugyanakkor jól dönteni csak akkor lehet, ha minél több tényezőt számba vesznek a döntéshozók, mivel az ismételt, korrigált döntések sorozata szakmailag, gazdaságilag nagyon tud fájni

B. A. – Egy példatár akkor jó, ha lapozgatják, ha nem vezérlési utasítások betartásának kényszere és a hibázás következményei olvashatók csupán ki ebből, s a konkrét esetekből az általános tanulságok leszűrhetők. A nevelés ügye oly fontos, s oly sokakat

érint, hogy az állam felelőssége megkérdőjelezhetetlen. Az ehhez kapcsolódó feltételrendszer, s működési mód ugyanakkor számos jó megoldást feltételez, s itt két fontos dimenzióra is indokolt utalni. Egyfelől a hazai nevelésügy története is gazdag az útkeresésben, s az alkalmazott eljárásokban. Ezek tapasztalatai is ismertek, s ez, ha közvetve is, de kapcsolatba hozható jelenünkkel. Másfelől éppen a szakma művelői, a nemzetközi gyakorlattal rendelkezők, például az összehasonlító pedagógia művelői képesek jelezni azokat a buktatókat vagy éppen sikeres megoldásokat, melyek néhány területen már előttünk járó országok tapasztalataiból megfontolandó tanulságként figyelembe vehetők.

H. P. – Alapvetően két rendszer lesz egymás mellett. A szaktanácsadói, amelyben az iskolákat látogató – reméljük szakmailag képzett, és emberileg erre a feladatra alkalmas – kollégák elmondják a véleményüket,

amelynek megbeszélése, elfogadása vagy csak megfontolása segíthet abban, hogy a pedagógusok még jobban végezzék a munkájukat. A tanfelügyeleti, szakértői rendszer pedig a pedagógusminősítések egyik része lesz. Ha valóban ehhez értőek, a szakmájukat kitűnően ismerik, a pedagógusok által elfogadott, egyértelmű szempontok alapján végzik a dolgukat, akkor ez csak segíthet mindenkinek. A Kar törvény által biztosított joga, hogy a rendszer tapasztalatainak tükrében javaslatokat fogalmazzon meg az ágazat irányítói számára. Ezzel kapcsolatban személyes véleményem az, hogy sokkal jobb lenne, ha a minősítési rendszerben az iskolák nagyobb szerepet kapnának. Ha véleményükben és döntéseikben, ami nyilván sokkal több tapasztalaton, és sokkal szélesebb alapokon állna, mint ami valaha is rendelkezésére állhat egy külső szakértőnek, jobban megbíznának, és elfogadnák azokat.

– *Mit gondolnak a pedagógiai szakmai-közéleti nyilvánosság mai állapotáról? Milyen változásokat tartanának indokoltnak?*

B. A. – Örök dilemma, mely állandó készletet jelent: az új eszközök és módszerek alkalmazása. Például az MPT esetében, annak ellenére, hogy valóban felfelé „húz” a tagság korstruktúrája – számos nyugdíjas tagunk van –, az utóbbi években folyamatosan átálltunk az elektronikus levelezésre, a társaság honlapja az egyik legdinamikusabb kommunikációs felület e szakma esetében, a szervezésben egyre nagyobb szerepet kap a Facebook, és további, a közösségi vélemény és tartalomformálás lehetőségeit biztosító innovációkra is készen állunk. Mindezt kisebb részben a költséghatékonyság indokolja, ami persze a civil szervezet

szérsény működési feltételei miatt lényeges, sokkal inkább a közéleti nyilvánosság iránti új igények és a fiatalok által használt mindennapi technikák ösztönöznek.

H. P. – Nem biztos, hogy jól értem a kérdést, de megpróbálok válaszolni.

A pedagógusok többségének van véleménye, de ez ma legtöbbször megmarad a tanári szobák falain belül. Ez azért lehet, mert hosszú ideje nem nagyon vannak olyan fórumok, amelyekről azt gondolhatják, hogy valóban eredményesen tudnak tenni a gondjaikért. Így inkább

csak egymás közt beszélnek ki a gondjaikat, mert néha már ez is segít. Szakmai értelemben is sok esetben hasonló a helyzet, az iskolák között nagyon sokszor nincsen semmi szakmai kapcsolat, persze természetesen mindig vannak nagyon jó együttműködések is, de ez a ritkább. Az egy településen dolgozó tanárok sem nagyon ismerik egymás munkáját, a kisebb iskolák egy-egy tantárgyat egyedül tanító kollégái pedig szerintem sokszor teljesen magukra maradnak, és ez biztos, hogy hosszú távon nem jó.

– *Amikor a szakmai nyilvánosságra gondoltam, akkor a szakmai problémák megbeszéléseinek, fórumainak állapotára gondoltam, online és papíron megjelenő lapokra, konferenciákra, de szeretném ezt tágabban is érteni, hiszen a közoktatás közügy. Tudják-e Önök például, hogy a közszolgálati médiában ma egyetlen közoktatási vagy felsőoktatási tárgyú műsor sincs, miközben mindkét területen rendkívüli átalakulások időszakát éljük? Mi a véleményük erről?*

B. A. – Sajátosan kettős helyzet van: az újmédia, mely Magyarországon talán éppen a szabályozás jelenlegi új keretei miatt hi-

hetetlen szintű aktivitást mutat, a nevelés-oktatás ügyét napirenden tartja, vitatkozik, írások tömegét viszi be a – sajnos részben virtuális – közéletbe. Ebben a folyamatban úgy vélem, az MPT, annak jó tollú közírói jelen vannak, s a tagság nem csupán olvasója, hanem továbbítója is a híreknek, vita-folyamatoknak. Ez egy civil szakmai szervezet esetében olyan helyzet, mely eddigi történetünkben soha nem jellemezte munkánkat. Lehetőségeit és nyilvánvaló kockázatait mérlegeljük a gyakorlatban. Ami a másik részét illeti a kérdésnek, s ez a közszolgálati média ügye, nos, az különösen kényes téma; sajnos ezekről nem érezzük, hogy igényelnék a civil szakmai véleményt, javaslatokat. Éppen ezért is fordul nem csupán a fiatalok figyelmére egyre inkább az újmédia irányába, s ez sokak számára megfontolandó folyamat.

H. P. – Mindenféle nyilvános fórumot, ahol véleményt lehet mondani, és meghallgatni mások tapasztalatait, nagyon fontosnak tartok. Természetesen nagyon jó lenne, ha a közszolgálati médiában sem csak akkor foglalkoznának az oktatással, ha fizetésemelést kapnak a pedagógusok. Kifejezetten jó lenne, ha háttérbeszélgetések, viták zajlanának az átalakításokról, szembesülnének a különböző szintek szereplői egymás véleményével, és még az is lehetséges, hogy jobban megértenék a szándékokat, illetve a megvalósítással járó nehézségeket.

– *A Társaság hagyományosan gazdag őszi rendezvénysorozata A tanulás hete, az idén, a jubileumi évben az Ünnepnepok az életent tartó tanulásért elnevezést kapta. Hogyan sikerültek a Salgótarjánban, Szegeden, Budapestben zajló programok?*

a pedagógusok többségének van véleménye, de ez ma legtöbbször megmarad a tanári szobák falain belül

B. A. – Talán még korai a véleményalkotás, de ez a rendezvénysorozat jól példázza, hogy miként lehet a hagyományokat megteremteni, s egy szervezet további partnerekkel miként sokszorozhatja meg hatását. Önmagában az a tény, hogy rendezvénysorozatra, tematikus programok sorozatára kerül sor, szemlélteti, hogy szerény materiális forrásaink ellenére jelentős szakmai potenciált tud a társaság mobilizálni. A vidéki rendezvénysorozat résztvevőinek száma eseményenként meghaladta a százat (ez még az értelmes párbeszéd reális létszáma), de például

a Hívatlanul-csoporttal közösen szervezett Gyermekvédelmi Fórumra több mint 50-en jöttek el, a jó kooperációban az ELTE-n szervezett Ifjúságügyi Kongresszusra több mint kétszázan voltak kíváncsiak, a Lengyel Intézetben szervezett PISA-konzultációra megtelt az előadóterem, a kisgyermeknevelők hagyományosan nagy létszámban mozgósítják önmagukat. Más beszélgetéseknek a tartalma jelent figyelemfelkeltő minőséget. Legutóbb a Vajthó Lászlóról folytatott beszélgetést mondanám ilyennek. (Számoljuk ehhez hozzá, hogy a pedagógusokat 16 óráig „tartja fogságban” munkahelyük, vonat költségre a társaságnak sem telik, a hétvége sok kollégánkat érthetően a családja körében tart.)

– *Van már néhány hír a Kar aktivitásáról: levélben fordultak a KELLO-hoz a ki nem érkezett tankönyvek ügyében. A bérkompenzáció elmaradását is szóvá tették. Javasolták, hogy egyéni pedagógiai teljesítmény is járhaszon mestertanári fokozattal. Hogyan fogadták a kezdeményezéseiket, érződött-e a válásukban a Kar elvileg erős tárgyalási pozíciója?*

H. P. – Mint ahogyan ki kell alakítanunk a saját működésünk rendszerét a tagságunk segítségével, ugyanúgy be kell ágyazódnunk a döntéshozatali, egyeztetési mechanizmusba is. Most még nem mindig érződik az, hogy erős tárgyalási pozícióink lennének. Valóban vannak olyan területek, ahol kezdeményeztünk konzultációt, munkacsoportok felállítását, és értünk el eredményeket. Ezek az

Ön által is említettek. Hegedüs István tankönyvekért felelős miniszteri biztos úr nyitott a megbeszélésekre, hogy egyszerűbb és hatékonyabb legyen a tankönyvel-látás rendszere. Vezető kollégáink végül is

megkapták a bérkompenzációt, és úgy látom, hogy Hanesz József, a KLIK megbízott elnöke is tárgyalópartnerként kezel minket. Valamilyen előremozdulás van a mesterpedagógusok ügyében is, az innovatív pedagógusok lehetősége miatt. Várják a véleményünket, és szerveződnek a munkacsoportok a tankönyvek tartalmával kapcsolatban is. Természetesen van hiányérzetünk is, hiszen megjelentek oktatási témában rendeletmódosítások, amelyekről mi is csak a kihirdetésük után értesültünk.

– *Végül beszéljünk egy aktuális oktatáspolitikai vitáról. Egy miniszterelnöki és egy államtitkári nyilatkozat is konkrétan utal arra, hogy a gimnáziumok számát a jövőben csökkenteni fogják a szakképző iskolák javára. Mi az Önök személyes véleménye erről, mint érintettek, hiszen Benedek András elnök úr a közoktatási rendszer kutatója, a közoktatási vezetőképzésen keresztül alulról is látja az intézményrendszert, Horváth Péter elnök úr pedig gimnáziumi igazgató? Tudtak-e ezekről az elképzelésekről, a bejelentett átalakítások*

szakmai háttéréről? Volt-e ez ügyben kormányzati-szakmai véleménykérés, egyeztetés az Önök szervezeteivel? Gondolnak e szakmai szervezeteik állásfoglalás megfogalmazására?

B. A. – Az oktatási rendszer nagyméretű és meglehetősen jelentős tehetetlenséggel változó rendszer. Persze lassan is lehet kockázatos fordulatokat végrehajtani, de bízom

abban, hogy a nyilatkozatok mögötti szándék a társadalmi és szakmai tényekkel szemben, s a tényleges döntéshozatal előtt módunk lesz sokakkal együtt szakmai véleményünk részletes kifejtésére. A szak-

mai háttér, a szakképzés már elindult, s eddig csak részleges sikerű átalakítása az új törekvéseknek nem mond ellent, a tényleges és szakmailag is részletes tervezetek alapján természetesen készek vagyunk a szakmai érveket, javaslatokat ebben a kérdésben is megfogalmazni.

H. P. – Míután a sajtóban megjelentek az ezzel kapcsolatos hírek, magam is tájékozódtam a Köznevelési Államtitkárságon. Azt a választ kaptam, hogy gimnáziumok nem szűnnek meg. A szakképzés Nemzetgazdasági Minisztériumhoz kerülésével viszont lesznek gimnáziumi osztályok, amelyeket nem vesz át az új fenntartó. Ezeknek az osztályoknak, amelyek tehát eddig olyan intézményekben voltak, amelyek szakképzéssel együtt működtek a gimnáziumi képzést is, a sorsa még bizonytalan. Nem kaptam egyértelmű választ arra, hogy kimenő rendszerben megszűnnek, vagy átkerülnek tiszta profilú és szabad teremkapacitással rendelkező másik gimnáziumba. Azt is tudom, hogy több szakképzési típus, így például a művészeti, egészségügyi vagy az

értelmi fogyatékos gyermekeknek a képzésével foglalkozó iskolák helyzete még szintén kérdéses. Természetesen, ha nem így lesz, azaz erőteljes gimnáziumi létszámcsökkentés jelenik meg a tervekben és a szándékokban, azt nem fogjuk tudni támogatni, több okból kifolyólag sem.

– Önök mit tudnak a tanfelügyeleti és pedagógusminősítési szakértői képzésekről, az eddigi minősítési próbák tanulságairól, hiszen jövőre indul a rendszer, s Hoffman Rózsa 2012-ben a következőképpen nyilatkozott:

„a kísérlet tapasztalatainak megfelelő változtatokat a különböző szakmai szervezetek képviselőinek részvételével szervezett fórumokon fogjuk továbbfejleszteni, a végső rendszer kidolgozása így az érintettek széleskörű bevonásával történik?”

B. A. – Két év eltelt, s lenne mit elmondanunk, ha lennének valódi szakmai fórumok, melyeken nem csupán a nagy projektek prezentációi hangoznának el, hanem a gyakorlatból származó, szakmailag átgondolt véleményeket, korrekciós javaslatokat is meghallgatnák.

H. P. – Annyit tudok, hogy azoknak, akik részt vesznek a képzésekben, nagy energiákat kell mozgósítaniuk, hogy ellássák munkahelyi feladataikat, és közben megfeleljenek a képzés követelményeinek is. Vannak szervezésbeli problémák is, nem mindig egyértelműek a tendenciák, de egyre többen vannak, akik sikeres vizsgákat tesznek. Biztosan el fogják végezni a tapasztalatok összegzését, kíváncsian várom, hogy ez mennyiben fog visszahatni a következő idők hasonló folyamataira.

– Fel tudnának-e idézni olyan jelenetet a közelmúltból, a Társaság életének, illetve a Kar alakulásának történetéből, mely alkalmas áldozatos vezetői feladatvállalásuk értelmét és az Önök nevével fémjelzett szervezetek értékét, értékeket, értékeiket érzékeltetni?

B. A. – Nem hiszem, hogy objektív választ tudok erre a kérdésre adni. Az alkalmasság sok szempontból felvethető, s az áldozatos feladatvállalás példáit sok-sok pedagógus kolléga esetében érzékelttem az elmúlt évtizedben, mióta a társasági élet különböző szintjein – szakosztály-vezetőként, ne-

veléstudományi kongresszus szervezőjeként, s immár ötödik éve a társaság elnökeként, minden esetben a bizalom kifejezéséül válasszom tisztségviselőként – tevékenykedtem. Mindenekelőtt társaságunk tagjai közvetlenül, vagy aktivitásuk által közvetve fejezhetik ki ebbéli véleményüket, ami számomra is meghatározó visszajelzés. Hasonló módon nem szeretném a társaság értékét magam megbecsülni, mivel a szakmai szervezetek között inkább a közös fennmaradási küzdelem, s ebben a szolidaritás, mintsem valamilyenféle pozíció-méretegetés a jellemző. A társaság valóban olyan, mint a pedagógusok döntő többsége, elkötelezett a szakma, a hivatás iránt, s teszi a dolgát nap mint nap. Úgy vélem, ez jelenünkben nem is kevés!

H. P. – Nagyon jóleső érzés, hogy amikor nagyobb nyilvánosság előtt a Karról tartok ismertetőt, érezhetően az ott ülők érdeklődése nagyobb lesz, sokan keresnek meg egy-egy problémával, és azért ez a bizalom jele. A Kar életének legfontosabb része, hogy megszerezze a tagság bizalmát. Ehhez

felelősségteljes képviselőt kell, és a mindennapi gyakorlat ismerete. Örömmel mondhatom, hogy egyre komolyabban vesz minke az ágazat irányítása is, vannak olyan konkrét ügyek, amelyekben a Kar már ak-

tívan tudott szerepet vállalni, kisebb konkrét ügyeket megoldani.

* * *

A beszélgetés lezárását követően értesült a szerkesztőség az alábbi hírről:

A Köznevelésért Felelős Államtitkárság a Nemzeti Pedagógus Karral egyeztetett

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításának javaslatcsomagjáról történt egyeztetésen a felek megállapodtak abban, hogy az Államtitkárság a Nemzeti Pedagógus Kar észrevételeinek, javaslatainak jelentős részét figyelembe veszi a köznevelési törvény módosítását követően szükséges kormány- és miniszteri rendelet-módosításokban. A megbeszélésen a pedagógusok részletes képet kaptak a köznevelési törvényt módosító javaslat háttéréről, és az egyeztetés jó alapot teremtett a további konstruktív együttműködésre. Az Államtitkárság és a Nemzeti Pedagógus Kar képviselői egyetértettek abban, hogy a köznevelési törvény módosításai elsősorban a gyermekek, tanulók érdekeit szolgálják.

Budapest, 2014. november 26.

Megkérdeztük a részletekről Horváth Pétert, ő a következőket válaszolta:

H. P. – A Kart kedden délelőtt egyeztetésre hívta a Köznevelési Államtitkárság a törvény módosításával kapcsolatos javaslatok megbeszélésére. A már korábban a kormány honlapján közzétett dokumentumra a tagságtól kapott vélemények összegzése után tettünk észrevételeket. Ilyen volt például a lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek definíciójának kiegészítése. A szaktanácsadóknál azt kértük, hogy ne lehessen szaktanácsadó, aki 10 évnél hosszabb ideje nincs pedagógus munkakörben. A magán-

tanulói kérelmeknél indokolatlannak éreztük a szigorítást. A vezetői óraszámoknál a mostani meghatározást szerintünk pontosítani kell. Ezekon kívül javasoltuk a gyermekvédelmi felelősök kötelező alkalmazását, a tanév közben öregségi nyugdíjkorhatárt elért kollégák adott tanévben való továbbfoglalkoztatásának egyszerűbbé tételét, a törvény 65.§-ában megjelenő jutalmazás valódi lehetőségének megjelenítését a költségvetésben, a pedagógus munkaidő-nyilvántartás újragondolását, és a Kar tisztségviselőinek, a közalkalmazotti tanácsok és a szakszervezeti képviselőkéhez hasonló órakedvezmény megadását.

Wosinsky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd – Ab ovo usque ad mala (A tojástól az almáig) – Lakoma római hangulatban. A pedagógusok előadást hallgattak: Kincsek a homokban. Hogyan dolgozik a régész és a restaurátor? címmel.

A pedagógusok ellátogattak a restaurátor-műhelybe

A látogatók betekintést nyerhettek a pincemúzeumi foglalkoztató „időkapuiba” és a pince másik részén uniós pályázattal kialakítandó látványtár előkészületi munkálataiba.

A tanárok éjszakája rendezvényt lakomával zártuk, mely a rendezvény témájának megfelelően a tojástól az almáig kínált a római étkezéshez hasonlóan köleskását, tenger gyümölcseit, olajbogyót, gombát, salátákat, szőlőt, körtét, barackot, mézet, hozzá bort és vizet. Korbü műtárgymásolatok és bútorok, pamlag, háromlábú kerek asztalka, úgynevezett ripus, fonott karosszék tették még hangulatosabbá a lakoma helyszínét. A vállalkozó szellemű pedagógusok római kori ruhákba bújhattak, a hölgyek stólát, pallát, a férfiak tógát, tunikát vagy akár légiós rubát, sisakot ölthettek, ezzel is fokozva a lakoma remek hangulatát.

Andrásné Marton Zsuzsa, múzeumpedagógus

